

เอ็นจีโอฮือฮาด้าน พ.ร.บ.สิทธิบัตร ไว้อื้อต่างชาติ

นทพฐี ● เครือข่ายผู้ป่วยภูมิคุ้มกันบกพร่องทางปัญญา ค้านแก้ พ.ร.บ.สิทธิบัตร ไว้อื้อต่างชาติ ดบตา กรม.-สนช. เหมินเสียงภาคประชาชน

เมื่อวันที่ 27 มกราคม เวลา 13.00 น. มูลนิธิเข้าถึงเอดส์ เครือข่ายผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ประเทศไทย พร้อมด้วยเครือข่ายผู้ป่วย ภาคประชาสังคมด้านสุขภาพและการเข้าถึงยา ประมาณ 70 คน ได้เดินทางมาชุมนุมหน้ากรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ เพื่อคัดค้านการแก้ไขพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) สิทธิบัตร ก่อนการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นประกอบการแก้ไขกฎหมายที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาจัดขึ้น ระหว่างเวลา 13.30-16.30 น.

โดยนายนิมิตร์ เทียนอุดม ผู้อำนวยการมูลนิธิเข้าถึงเอดส์ กล่าวว่า กรมทรัพย์สินฯ จงใจแก้ไข พ.ร.บ.สิทธิบัตรครั้งนี้โดยเอาใจสหรัฐอเมริกาและนักลงทุนต่างชาติ โดยสอดใส่เนื้อหาของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (ทีพีพี) ที่ไทยยังไม่ได้ตัดสินใจเข้าร่วมเป็นภาคี เช่น

อ่านต่อหน้า 10

เอ็นจีโอ

ตัดขั้นตอนการคัดค้านก่อนการออกสิทธิบัตรที่เป็นกระบวนการตรวจสอบโดยบุคคลภายนอก โดยอ้างว่าทำให้ล่าช้า ทั้งที่จริงตั้งแต่มีกฎหมายมีการคัดค้านไม่ถึง 1% และยังจะเปิดช่องให้ผู้ขอสิทธิบัตรแก้ไขสาระสำคัญคำขอได้ แต่กลับไม่พยายามแก้ไขกฎหมายสิทธิบัตรให้มีความสมดุลระหว่างการดูแลผู้ทรงสิทธิและผู้ที่ยกประโยชน์สาธารณะ

“การแก้ไข พ.ร.บ.สิทธิบัตรแต่ละครั้ง ไม่เคยเป็นไปเพื่อประโยชน์ประชาชนเลย ครั้งนี้เป็นอีกหนึ่งความอับอายที่กรมทรัพย์สินฯ ตัดเครื่องมือของประชาชนที่มีไว้เพื่อสร้างความสมดุลของระบบทรัพย์สินทางปัญญา ทำกฎหมายเพื่อเอา

อกเอาใจนายทุน การตั้งคณะกรรมการแก้ไขกฎหมาย มีตัวแทนเอกชน บริษัท ยาข้ามชาติ แต่ไม่มีกรรมการภาควิชาการ และภาคประชาชน การรับฟังความคิดเห็นเป็นไปอย่างจำกัด ถ้าเราไม่ไว้อื้อ ก็ไม่มีคำเชิญ และชัดเจนว่าการสอดใส่เนื้อหาที่พีพีครั้งนี้ เป็นการหลอกลวงคณะรัฐมนตรี และสภานิติบัญญัติด้วย เพราะไปอ้างว่าขอแก้ไขกฎหมายเพื่อยอมรับพิธีสารแก้ไขความตกลงทริปส์ด้านการสาธารณสุขเพื่อการเข้าถึงแอลเอสเอไอ” นายนิมิตร์ระบุ

ด้านนายอนันต์ เมืองมูลไชย ประธานเครือข่ายผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ประเทศไทย แสดงจุดยืนและเสนอข้อคิดเห็นของเครือข่ายผู้ป่วยฯ ภาคประชาสังคมด้านสุขภาพและการเข้าถึงยา ในการแก้ไขกฎหมายสิทธิบัตร โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้ 1.ถือเป็นโอกาสที่ประเทศไทยจะได้ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ และการคุ้มครองผู้ประดิษฐ์คิดค้น ซึ่งเป็นปรัชญาพื้นฐานของ พ.ร.บ.สิทธิบัตร ดังนั้นภาคประชาสังคมขอยืนยันว่าต้องมีตัวแทนเครือข่ายภาคประชาสังคมเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนากฎหมายสิทธิบัตร ที่กรมทรัพย์สินฯ ได้แต่งตั้งขึ้น และมีส่วนร่วมในช่องทางอื่นๆ ที่มีอยู่ควบคู่กันไป

2.กำหนดให้การคัดค้านก่อนออกสิทธิบัตร มีระยะเวลานับตั้งแต่วันประกาศโฆษณาไปจนถึงวันที่พิจารณาได้รับสิทธิบัตร 3.กำหนดให้คัดค้านหลังออกสิทธิบัตรภายในระยะเวลา 1 ปีหลังจากวันที่ได้รับสิทธิบัตร 4.ลดระยะเวลาการยื่นคำขอให้ตรวจสอบการประดิษฐ์ให้สั้นลงจากที่กำหนดไว้ 5 ปีนับแต่วันประกาศโฆษณา เป็น 1 ปี 5.ในการนี้สิ่งประดิษฐ์ที่เกี่ยวข้องกับเภสัชภัณฑ์ ให้อธิบดีสามารถขอให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข และคณะเภสัชศาสตร์สามารถตรวจสอบการประดิษฐ์ได้

6.กำหนดในกฎหมายให้ชัดเจนว่าการขอแก้ไขคำขอรับสิทธิบัตร ต้องไม่แก้ไขในสาระสำคัญของข้ออ้างสิทธิ 7.เพิ่มบทนิยามคำว่า “เภสัชภัณฑ์” ดังนี้ “เภสัชภัณฑ์” หมายความว่า ยาตามกฎหมายว่าด้วยยา และให้หมายความรวมถึงน้ำยาหรือชุดทดสอบต่างๆ ที่ใช้ในการวินิจฉัย ป้องกัน ติดตาม บำบัด บรรเทา หรือรักษาโรค 8.เพิ่มบทบัญญัติกรณีที่ไม่ถือว่าการประดิษฐ์ที่มีขั้นการประดิษฐ์สูงขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา 7 วรรคสอง) ดังนี้ “กรณีการประดิษฐ์เกี่ยวกับเภสัชภัณฑ์ที่เป็นการประดิษฐ์ต่างๆ ของสารที่รู้แล้ว เช่น เกลือ เอสเทอร์ อีเทอร์ โพลีเมอร์ เมตะโบไลต์ สารบริสุทธิ์ ขนาดอนุภาคไอโซเมอร์ ส่วนผสมของไอโซเมอร์ สารประกอบเชิงซ้อน สารผสมและอนุพันธ์ของสารที่รู้แล้ว ไม่ถือว่าการประดิษฐ์ที่มีขั้นการประดิษฐ์ที่สูงขึ้น”

9.เพิ่มกลไกการควบคุมราคายาสิทธิบัตร ด้วยการกำหนดให้คณะกรรมการควบคุมราคายาสิทธิบัตร เช่นเดียวกับที่มีใน พ.ร.บ.สิทธิบัตรของแคนาดา 10.เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการใช้สิทธิตามสิทธิบัตรเภสัชภัณฑ์ให้ชัดเจน โดยเมื่อมีการขอใช้สิทธิโดยเอกชน ผู้ทรงสิทธิบัตรมีภาระการพิสูจน์ด้วยการส่งข้อมูลสิทธิบัตรของยาตัวนั้นทั้งหมด การนำเข้า การขายราคา และอื่นๆ ตามที่กรมทรัพย์สินฯ ใช้ประกอบการพิจารณาให้มีการใช้สิทธิตามสิทธิบัตร 11.การใช้สิทธิตามสิทธิบัตรของหน่วยงานรัฐ ให้ครอบคลุมหน่วยงานรัฐในลักษณะรัฐวิสาหกิจ เช่น องค์การเภสัชกรรม และหน่วยงานรัฐตาม พ.ร.บ. เช่น สำนักงานสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานหลักประกันสุขภาพ เป็นต้น

นอกจากนี้ กรมทรัพย์สินฯ ควรจะปรับปรุงฐานข้อมูลและระบบการสืบค้นข้อมูลผ่านคอมพิวเตอร์ออนไลน์ เพื่อให้สามารถสืบค้นคำขอรับสิทธิบัตรและสิทธิบัตรได้สะดวก รวดเร็ว และให้มีการตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ในกรณีคำขอหรือสิทธิบัตรที่เกี่ยวกับยาและเวชภัณฑ์ต้องมีรหัสหรือหมายเลข เพื่อให้สืบค้นได้ง่ายกว่า คำขอหรือสิทธิบัตรฉบับนั้นอ้างข้อถือสิทธิเกี่ยวกับยาและเวชภัณฑ์ใด

ทั้งนี้ ระบบฐานข้อมูลและการสืบค้นฯ ควรเอื้อให้สาธารณะและบริษัทฯ อื่นๆ สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้อย่างสะดวกรวดเร็ว หากพบว่าคำขอที่ต่อของคุณภาพและไม่มีความสมดุลที่สมควรได้รับสิทธิบัตร จะได้ดำเนินการยื่นคัดค้านคำขอได้ทันทีทั้งนี้ในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการผลิตยาโดยบริษัทฯ หรือหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทย

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า เครือข่ายผู้ป่วยภาคประชาสังคมด้านสุขภาพและการเข้าถึงยาประมาณ 70 คน ได้จัดกิจกรรมนอนตายหน้าห้องประชุมกรมทรัพย์สินฯ เป็นเวลา 10 นาที.